

гръцка колония въ Одеса, гдѣто е било открито гръцко училище. Априловъ е билъ избранъ дори и въ настоятелството (ефорството) на това училище, но къмъ 1830 год., слѣдъ едно скарване съ другитѣ членове отъ настоятелството, той си далъ оставката отъ настоятелството и заминалъ за Цариградъ, на по-благъ климатъ, за да поправи що годъ разстроеното си здраве. Прѣзъ мартъ 1831 г. Априловъ се завърна въ Одеса и тукъ случайно му опада въ ржцѣтъ първия томъ отъ Венелиновата история: „Древніе и нѣнѣшніе Болгаре“ - Прочитѣтъ на тая книга произвелъ върху впечатлителната натура на Априлова откровение, прѣдъ него като да се „откри нова чудна земя, както Америка прѣдъ Колумба“, прѣдъ неговитѣ очи проблѣсква нова перспектива, едва сега въ неговата душа настѣпва едно просяние, чрѣзъ което той дойде въ съзнание за себе си, за своята татковина, за нейното тѣй славно минало и тѣй печално настояще. . . Прѣвратѣтъ, който тая книга произведе въ неговата душа, го изтръгна безвъзвратно отъ елинизма и го въодушеви къмъ нова дѣятелность. . . Прѣдъ очитѣ му — прѣзъ мрачинитѣ — се мерджелѣеше свѣтлото бжчаще на отечеството му. По онова врѣме въ Одеса е живѣлъ и други българинъ, габровецъ, бакалинъ, съ по-скромно материално състояние и не отъ ученитѣ, но който, откъмъ народни чувства, стоеше на равна висота съ Априлова. Тоя габровецъ бѣ Николай Стефановъ Палаузовъ, — единственото довѣрено лице, съ което той се срѣщалъ въ бакалницата му. Веднажъ, когато въ 1832 год. Априловъ пакъ отишелъ при Палаузова и приказвалъ съ него по гръцки, вниманието му попада върху едно 12 годишно момче, сестринъ синъ на Палаузова, — Василь Рашеевъ, който току що билъ дошелъ отъ Габрово. Априловъ го запиталъ за Габрово, за роднини, за пжтуването му, па полюбопитствувалъ да знае и дали „знае да